

नेपाल सरकार
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
हावापानी विज्ञान महाशाखा (हावापानी विश्लेषण शाखा)

मिति: २०८२/०३/१७

मनसुन ऋतुको अद्यावधिक हावापानी आँकलन

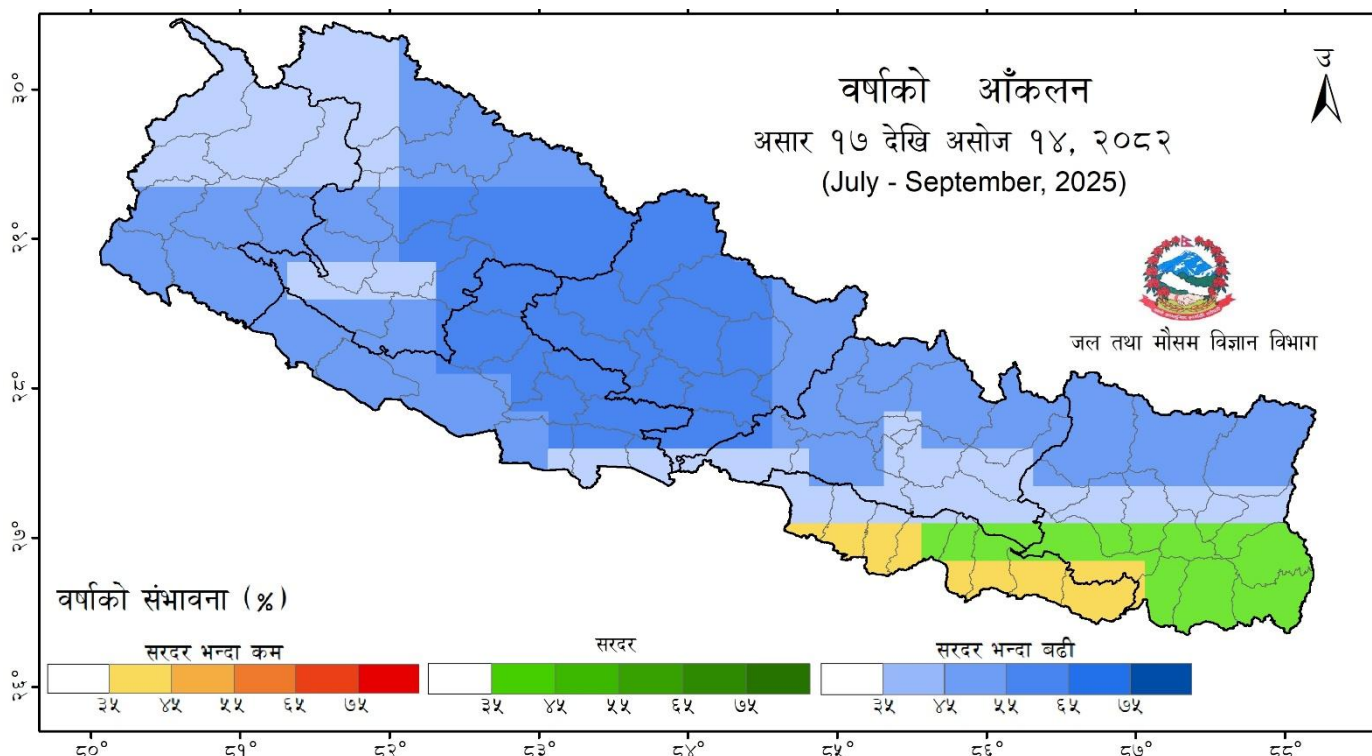
Update: July 1

अवधि: १७ असार - १४ असोज, २०८२ (July – September, 2025)

यस वर्ष नेपालमा मनसुन सरदर भन्दा १५ दिन अघि जेठ १५ गते पूर्वी नेपालबाट प्रवेश गरि असार ६ गते देशभर फैलिएको थियो। सामान्यतया जुन देखि सेप्टेम्बर सम्मको चार महिनाको अवधिलाई मनसुन ऋतु भनिन्छ। मनसुन ऋतु सुरु हुनु अगावै जेठ ७ गते मनसुन फोरम आयोजना गरि नेपालको यस वर्षको मनसुन ऋतुको ऋतुगत हावापानी आँकलन सार्वजनिक गरिएकोमा हाल जुलाई देखि सेप्टेम्बर सम्मको तीन महिना अवधिको लागि हावापानी आँकलन अद्यावधिक गरिएको छ।

वर्षाको आँकलन:

जुलाई देखि सेप्टेम्बर (असार १७ देखि असोज १४) सम्मको तीन महिनाको अवधिमा मधेश प्रदेशका दक्षिणी भू-भागमा सरदर भन्दा कम, कोशी प्रदेशका दक्षिणी भू-भागमा सरदर र देशका बाँकी भू-भागमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना रहेको छ (चित्र १)। कर्णाली प्रदेशको पूर्वी भू-भाग, लुम्बिनी प्रदेशको उत्तरी भू-भाग र गण्डकी प्रदेशको अधिकांश भू-भागमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने संभावना ५५% देखि ६५% रहेको छ भने सुदुरपश्चिम प्रदेशको दक्षिणी भू-भाग, लुम्बिनी प्रदेशको पश्चिमी भू-भाग, गण्डकी प्रदेशको उत्तर-पूर्वी भू-भाग, बागमती र कोशी प्रदेशको उत्तरी भू-भागमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने संभावना ४५% देखि ५५% रहेको छ। त्यसैगरी सुदुरपश्चिम प्रदेशको उत्तरी भू-भाग, लुम्बिनी प्रदेशको दक्षिण-पूर्वी भू-भाग, बागमती प्रदेशको दक्षिणी भू-भाग र कोशी प्रदेशको मध्य भू-भागमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना ३५% देखि ४५% रहेको छ। कोशी प्रदेशका दक्षिणी भू-भागमा सरदर वर्षा हुने सम्भावना ३५% देखि ४५% रहेको छ भने मधेश प्रदेशका मध्य तथा पूर्वी भू-भागमा सरदर भन्दा कम वर्षा हुने सम्भावना ३५% देखि ४५% रहेको छ।

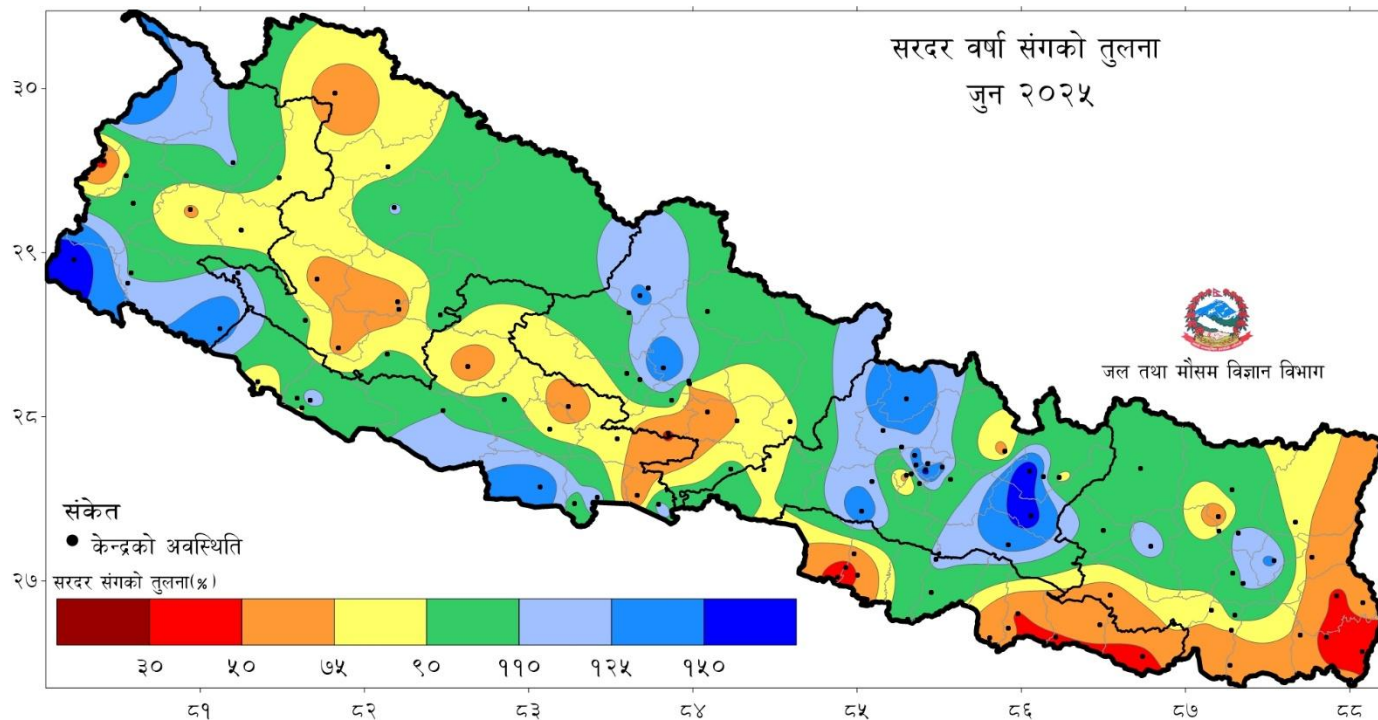
चित्र १: जुलाई देखि सेप्टेम्बर अवधिको वर्षा (सरदर भन्दा कम वा सरदर वा सरदर भन्दा बढी) को सर्वाधिक सम्भावना (highest probability) (%)

नेपाल सरकार
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय
जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
हावापानी विज्ञान महाशाखा (हावापानी विश्लेषण शाखा)

जुन महिनाको वर्षाको विवरण:

हाल सम्म प्राप्त प्रारम्भिक तथ्याङ्क अनुसार जुन महिनामा भएको वर्षा सरदरको ९९% रहेको छ। सामान्यतया सरदरको ९०% देखि ११०% सम्मको वर्षालाई नेपालको सरदर वर्षा मान्ने गरिन्छ।

आँकलनका आधारहरू:

विभागले यस आँकलन विश्व मौसम संगठनको विश्वभर तथा क्षेत्रीय स्तरको जलवायु सूचना उत्पादन गर्ने केन्द्रहरूको हावापानी प्रारूपहरूको आँकलन र South Asian Seasonal Climate Outlook Forum (SASCOF) को आँकलनको आधारमा तयार गरेको हो। साथै नेपालको मनसुन ऋतुको जलवायुमा प्रभाव पार्ने पूर्वी प्रशान्त महासागरमा विकसित हुने El Nino and Southern Oscillation (ENSO) तथा हिन्द महासागरमा विकसित हुने Indian Ocean Dipole (IOD) को हालको अवस्था तथा जलवायु प्रारूपहरूको मनसुन ऋतुको आँकलन, युरोप तथा एशियामा गत हिउँद तथा प्रि-मनसुनको ऋतुमा परेको हिउँ, अन्तरऋतुपरिवर्तनशिलताका कारकहरूलाई समेत मध्यनजर गरिएको छ। हाल प्रशान्त महासागरमा ENSO र हिन्द महासागरमा विकसित हुने IOD दुवै तथस्ट (neutral) अवस्थामा रहेको र आगामी मनसुन ऋतुभर तटस्थ नै रहने आँकलन गरिएको छ। यद्यपि ऋतुगत जलवायु विभिन्न सामुन्द्रिक तथा वायुमण्डलिय प्रणालीहरू, भू-उपयोग जस्ता कुराहरूमा निर्भर हुने र जलवायु प्रारूपहरूलाई यस्ता प्रणाली ऋतु परिवर्तन हुने समयमा सतप्रतिशत विश्वसनीय पूर्वानुमान गर्न कठिन हुने तथ्य मनन गर्नुपर्ने देखिन्छ।